

Sygn. akt: I C 297/16 upr

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

W., 20 października 2017 r.

Sąd Rejonowy w Wąbrzeźnie I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Hanna Woźniak

Protokolant: sekr. sąd. Jagoda Mazur

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 6 października 2017 r.

sprawy z powództwa: (...)we W.

przeciwko: W. G.

- o zapłatę

I. zasądza od pozwanego W. G. na rzecz powoda (...) (...) we W. kwotę 32.000,00 zł (trzydzieści dwa tysiące złotych zero groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie naliczanymi od tej kwoty za okres od 3 marca 2016 roku do dnia zapłaty z ograniczeniem odpowiedzialności pozwanego do nieruchomości gruntowej położonej w miejscowości S. gmina K., dla której Sąd Rejonowy w W. IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o numerze (...), gdzie na rzecz powoda ustanowiono hipotekę umowną zwykłą w kwocie 100.000,00 zł;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 5.817,00 zł (pięć tysięcy osiemset siedemnaście złotych zero groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu;

III. zasądza od Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w W. na rzecz adw. M. G. kwotę 5.904,00 zł (pięć tysięcy dziewięćset cztery złote) brutto tytułem pomocy prawnej ustanowionej dla pozwanego z urzędu.

SSR Hanna Woźniak

ZARZĄDZENIE

1. (...),

2. (...)

W., 20.10.2017r.

Sędzia:

Sygn. akt I C 297/16

UZASADNIENIE

W dniu 3 marca 2016 roku powód (...)z siedzibą we W. wystąpił do Sądu z pozwem przeciwko pozwanemu W. G. o zapłatę kwoty 32.000,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, z zastrzeżeniem odpowiedzialności pozwanego do nieruchomości gruntowej położonej w miejscowości S. gm. K., dla której Sąd Rejonowy w W. IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi KW o nr (...). Ponadto powód domagał się zasądzenia od pozwanego kosztów procesu wg norm przepisanych. Uzasadniając swoje stanowisko powód podał, że nabył od (...)w W. wiarygodność wobec pozwanego wynikającą z umowy kredytu na cele mieszkaniowe nr 2002-(...)w

łącznie kwocie 45.041,10 zł składającą się z należności głównej – 31.902,83 zł, odsetek – 12.288,27 zł i kosztów – 850 zł, która jest zabezpieczona hipoteką umowną zwykłą w kwocie 100.000 zł ustanowioną na nieruchomości położonej w S., stanowiącej własność W. G., dla której jest prowadzona KW nr (...). Z uwagi na ustanowienie hipoteki pozwany ponosi odpowiedzialność wobec powoda jako dłużnik rzeczowy, przy czym powód w niniejszej sprawie dochodzi jedynie części wymagalnej wierzytelności, tj. kwoty 31.902,83 zł tytułem należności głównej, a ponadto również części odsetek ustawowych (k.2-5).

W dniu 4 maja 2016r. Sąd Rejonowy w W. wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, w którym uwzględnił w całości żądanie powoda zawarte w pozwie. (k.49).

W skutecznie wniesionym sprzeciwie od wskazanego nakazu zapłaty pozwany domagał się oddalenia powództwa w całości, kwestionując roszczenie powoda zarówno co do zasady, jak i wysokości z uwagi na brak wskazania, jaka jest całkowita wysokość wierzytelności, skąd ona wynika oraz jaką jej część stanowią należności uboczne tj. odsetki, co do których podniósł zarzut przedawnienia. Z ostrożności procesowej pozwany wniósł o rozłożenie świadczenia na raty z uwagi na jego trudną sytuację majątkową (k.50-51).

Powód w odpowiedzi na sprzeciw pozwanego od nakazu zapłaty podtrzymał swoje stanowisko procesowe i wyjaśnił, iż na kwotę dochodzona pozwem składa się 31.902,83 zł kapitału oraz 97,17 zł tytułem odsetek, które do 12 kwietnia 2013 roku wynosiły wg obliczeń pierwotnego wierzyciela 3.678,09 zł, a od 13 kwietnia 2013 roku były naliczane przez stronę powodową od kwoty należności głównej i łącznie na dzień 19 grudnia wyniosły 15.492,63 zł. Uwzględniając 3-letni termin przedawnienia odsetek dochodzoną z tego tytułu kwotę 97,17 zł powód uważa za uzasadnioną (k.90-92).

Pozwany reprezentowany przez pełnomocnika z urzędu w piśmie procesowym z 6 kwietnia 2017 roku wskazał, że zabezpieczeniem zaciągniętego przez niego kredytu była hipoteka ustanowiona na lokalu mieszkalnym położonym przy ul. (...) w T., a więc na innej nieruchomości, niż wskazana w pozwie, ponadto podał, że z załączonych do pozwu dokumentów nie wynikają roszczenia powoda, ponieważ umowa przelewu wierzytelności, która jest niekompletna, nie stanowi dowodu przelewu wierzytelności wynikających z umowy kredytu na cele mieszkaniowe jaka łączyła pozwanego z pierwotnym wierzycielem. Według pozwanego zarówno tabela stanowiąca załącznik do umowy przelewu wierzytelności, jak i wyciąg z ksiąg rachunkowych, który jest jedynie dokumentem prywatnym, nie odzwierciedlają wysokości roszczenia. Ponadto zarzucił, iż powód nie wykazał sposobu przewalutowania zobowiązania na PLN, w sytuacji, gdy kredyt został udzielony w walucie wymiennej w kwocie stanowiącej równowartość 27.200,00 CHF, a wypowiedzeniu umowy wskazano należność 24.922,31 CHF. Pozwany twierdził, iż dokonywał wpłat na rzecz pierwotnego wierzyciela, dlatego wysokość wierzytelności uważa za zawyżoną, ponadto za uzasadniony uważał zarzut przedawnienia roszczenia, skoro umowa kredytu została wypowiedziana w 2005 roku, a art. 77 ustawy o księgach wieczystych i hipotece nie dotyczy roszczenia o świadczenia uboczne (k.121-122).

Powód w kolejnym piśmie procesowym z 17 maja 2017 roku podał, że zabezpieczenie na nieruchomości o nr KW (...) powstało w wyniku ugody zawartej po wystawieniu przez pierwotnego wierzyciela (...) oraz uzyskaniu klauzuli wykonalności. Zgodnie z treścią (...) kwota kredytu w wysokości 25.419,94 CHF została w dniu 19 sierpnia 2005 roku przewalutowana na PLN wg kursu sprzedaży dewiz – 2.6416 zł. W oparciu o oświadczenie pierwotnego wierzyciela z 30 maja 2008 roku do KW nr (...) została wpisana hipoteka w wysokości 100.000,00 zł, którą sąd wieczystoksięgowy następnie przeniósł na powoda. Dochodzone roszczenie uważa za uzasadnione, ponieważ zgodnie z art. 77 u.k.w.h. nie podlegało ono przedawnieniu oraz nie przekracza sumy hipoteki. Ponadto powód zwrócił uwagę na uznanie długu przez pozwanego, który w 2013 roku wystąpił z propozycją zawarcia ugody na kwotę 38.869,62 zł (k.127-132).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 11 lutego 2001 roku pozwany zawarł z (...) Oddział w T. umowę nr (...) kredytu na cele mieszkaniowe, na podstawie której bank udzielił mu kredytu w kwocie stanowiącej równowartość 27.200,00 CHF na okres 240 miesięcy od 11 lutego 2002 roku do 10 lutego 2022 roku z przeznaczeniem na zakup lokalu mieszkalnego znajdującego się w T. ul. (...). Prawne zabezpieczenie spłaty udzielonego kredytu stanowiła m.in. hipoteka kaucyjna do kwoty 50.000,00 CHF na wskazanym lokalu stanowiącym własność pozwanego. Aneks nr (...) z 17 czerwca 2003 roku do

wskazanej umowy podniesiona została kwota hipoteki kaucyjnej do 100.000,00 zł. Pismem z 21 czerwca 2005 roku (...) wypowiedział pozwanemu umowę kredytu nr 2002- (...) z 11 lutego 2002 roku z powodu nie wywiązania się z jej warunków i wezwał go do zapłaty kwoty kapitału - 24.922,31 CHF, odsetek umownych - 34,06 CHF, odsetek karnych - 1,16 CHF i kosztów monitu - 22,40 zł

Dowody:

- umowa kredytowa z 11.02.2001r. wraz z aneksem nr (...) z 17.06.2003r. (k.16-27);

- wypowiedzenie umowy kredytu (k.27).

W trakcie obowiązywania wskazanej umowy kredytowej pozwany uległ poważnemu wypadkowi komunikacyjnemu ma (...) i ponosił wszystkie koszty związane ze swoim leczeniem, długą rekonwalescencją, w czasie której pozostawał bez pracy, co uniemożliwiło mu terminową spłatę zobowiązań względem banku.

Dowody:

- zeznania świadka A. G. na rozprawie z 07.07.2017r. (k.149-149v, czas zapisu: 00:03:54- 00:17:55);

- zeznania powoda na rozprawie z 06.10.2017r. (k. 159-160, czas zapisu: 00:04:20 - 00:31:08).

W dniu 19 sierpnia 2005 roku (...) z siedzibą w W. wystawił bankowy tytuł egzekucyjny nr (...), z którego wynikało wymagalne zadłużenie pozwanego na rzecz banku, wynoszące 67.149,33 zł, w tym należność główna - 65.834,77 zł, odsetki umowne za okres od 10.06.2005r. do 10.07.2005r. liczone wg stawki 5,06% - 253,60 zł, odsetki umowne za okres od 11.07.2005r. do 27.07.2005r. liczone wg stawki 5,05% - 142,69 zł, odsetki przeterminowane za okres od 20.06.2005r. do 18.08.2005r. liczone wg stawki 20% - 895,87 zł, koszty wezwań i upomnień - 22,40 zł. Kwota kredytu w wysokości 25.419,94 zł (...) została w dniu 19.08.2005r. przewalutowana na PLN wg kursu sprzedaży dewiz - 2, (...). Postanowieniem z 28 września 2005 roku Sąd Rejonowy w T. w sprawie (...) nadał wskazanemu (...) klauzulę wykonalności na rzecz wierzyciela przeciwko W. G., z zastrzeżeniem, że dłużnik poddał się egzekucji do kwoty 143.703,04 zł. W oparciu o wskazany tytuł wykonawczy Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w W. prowadził postępowanie egzekucyjne w sprawie (...).

Dowody:

- postanowienie z 28.09.2005r. (k.40);

- (...) nr (...) (k.133);

- tytuł wykonawczy (k.41-42).

W dniu 5 marca 2007 roku W. G. zawarł warunkową umowę sprzedaży nieruchomości rolnej położonej w S. gmina K. o powierzchni 0,4500 ha, dla której Sąd Rejonowy w Wąbrzeźnie prowadzi księgę wieczystą nr (...). Z kolei umowa przeniesienia własności wskazanej nieruchomości została zawarta 22 marca 2007 roku.

Dowody:

- akt notarialny rep. A nr (...) z 05.03.2007r. (k.58-59v akt księgi wieczystej (...));

- akt notarialny rep. A nr (...) z 22.03.2007r. (k.61-62v akt księgi wieczystej (...)).

W dniu 30 maja 2008 roku W. G. zawarł z (...) umowę ugody obejmującą spłatę zadłużenia wynikającego z tytułu umowy nr (...) kredytu na cele mieszkaniowe z 11 lutego 2002 roku z późniejszymi zmianami, objęte następnie bankowym tytułem egzekucyjnym nr (...) z 19 sierpnia 2005 roku (sygn. (...)) i wynoszącego na dzień 30 maja 2008 roku kwotę 61.466,92 zł. Zabezpieczenie spłaty należności objętych wskazaną umową ugody stanowiła ustanowiona

przez pozwanego na rzecz (...) Banku S.A. w W. hipoteka umowna zwykła w kwocie 100.000,00 zł na nieruchomości zabudowanej położonej w S. gmina K., dla której Sąd Rejonowy w Wąbrzeźnie prowadzi KW nr (...), która została wpisana do księgi wieczystej 30 czerwca 2008 roku.

Dowody:

- **oświadczenie pozwanego o ustanowieniu hipoteki umownej zwykłej (k.81 akt księgi wieczystej (...));**

- **oświadczenie (...) Banku S.A. z 30.05.2008r. (k.82 akt księgi wieczystej (...));**

- **zawiadomienie Sądu o wpisie hipoteki (k.84 akt księgi wieczystej (...)).**

Na podstawie umowy z 24 września 2012 roku wraz z aneksem nr (...)z 15 października 2012 roku do tej umowy, (...)w W.dokonał przelewu wierzytelności z tytułu umowy nr (...)z 11 lutego 2001 roku, na rzecz (...)w W..

Dowody:

- **umowa przelewu wierzytelności wraz z aneksem (k.28-37v).**

Na wniosek powoda referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w C. IX Zamiejscowym Wydziale Ksiąg Wieczystych z/ s w W. w dniu 8 stycznia 2013 roku w księdze wieczystej nr (...) dokonał wpisu o zmianie wierzyciela hipotecznego z (...), na (...)W..

Dowody:

- **zawiadomienie Sądu o zmianie wierzyciela hipotecznego (k.154-154v akt księgi wieczystej (...));**

- **odpis zwykły księgi wieczystej (...) (k.38-39v).**

Pismem z 15 listopada 2013 roku powód reprezentowany przez pełnomocnika wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 38.896,62 zł, w tym kapitału wynoszącego 31.902,83 zł.

Dowód:

- **wezwanie do zapłaty (k.43).**

W dniu 29 listopada 2013 roku pozwany wystąpił do powoda z podaniem o rozłożenie na raty jego zaległości wynikających z umowy kredytu na cele mieszkaniowe nr 2002- (...) z 11 lutego 2002 roku w wysokości 38.896,62 zł.

Dowód:

- **pismo pozwanego z 29.11.2013r. (k.138).**

W dniu 19 grudnia 2016 roku powód sporządził wyciąg z ksiąg rachunkowych Funduszu, wskazujący, na zadłużenie pozwanego z tytułu umowy kredytu nr(...)z dnia (...) roku, które na dzień jego sporządzenia wynosiło 48.245,46 zł, w tym kapitał – 31.902,83 zł, odsetki – 15.492,63 zł i koszty – 850 zł.

Dowód:

- **wyciąg z ksiąg rachunkowych powoda nr (...) / (...) z 19.12.2016r. (k.93).**

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zgromadzone w aktach niniejszej sprawy oraz aktach księgi wieczystej (...) dokumenty prywatne i urzędowe. Sąd dał wiarę tym dokumentom, gdyż ich prawdziwość i wiarygodność w świetle wszechstronnego rozważenia zebranego materiału nie nasuwała żadnych wątpliwości. W zakresie niezbędnym do dokonania ustaleń Sąd dał wiarę także zeznaniom świadka A.G.z wyjątkiem tej części, w której zanegowała, aby podpis

jej męża widniał pod pismem datowanym na 29 listopada 2013 roku zawierającym skierowane do powoda podanie o rozłożenie na raty zaległości wynikających z umowy kredytu bankowego, jak również zeznaniom pozwanego, z wyjątkiem twierdzenia, iż dokonał spłaty w całości przedmiotowego kredytu bankowego – ponieważ każdorazowo nie znajdowały one potwierdzenia w żadnym innym dowodzie i pozostawały w sprzeczności z przeprowadzonymi dowodami z dokumentów.

Sąd zważył, co następuje:

powództwo okazało się w całości uzasadnione.

Podstawę prawną roszczenia powoda stanowił art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece. Zgodnie z jego treścią w celu zabezpieczenia oznaczonej wierzytelności wynikającej z określonego stosunku prawnego można nieruchomości obciążyć prawem, na mocy którego wierzyciel może dochodzić zaspokojenia z nieruchomości bez względu na to, czyją stała się własnością i z pierwszeństwem przed wierzycielami osobistymi właściciela nieruchomości.

Podstawowym uprawnieniem wierzyciela z tytułu ustanowienia hipoteki jest prawo dochodzenia zaspokojenia z obciążonej nieruchomości bez względu na to, czyją stała się własnością i bez względu na to, czy pomiędzy wierzycielem hipotecznym, a dłużnikiem rzeczowym (właścicielem obciążonej nieruchomości) istnieje stosunek obligacyjny. Dłużnik rzeczowy może, ale nie musi być dłużnikiem osobistym z tytułu zabezpieczonej wierzytelności. Sens hipoteki wyraża się właśnie w tym, że jeżeli dłużnik osobisty nie spełnia należnego świadczenia pieniężnego wierzyciel może wszcząć egzekucję przeciwko dłużnikowi rzeczowemu. Przedtem powinien jednak uzyskać przeciwko niemu tytuł wykonawczy (vide: wyrok SN z 25.08.2004r., sygn. IV CK 606/03, Legalis nr 78354). Dla realizacji odpowiedzialności dłużnika rzeczowego wystarczającą legitymacją wierzyciela jest zatem wpis hipoteki bez potrzeby wykazania rzeczywistego istnienia zabezpieczonej wierzytelności (vide: A. S. "Akcesoryjność hipoteki", Państwo i Prawo (...), poz. 16). Powództwo wierzyciela hipotecznego przeciwko właścicielowi obciążonej nieruchomości jest powództwem o zasądzenie świadczenia pieniężnego zarówno w przypadku, gdy jest on dłużnikiem osobistym, jak i wtedy, gdy odpowiada tylko rzeczowo (vide: wyrok SN z 16.07.2003r., sygn. V CK 19/02, Legalis nr 63195). Wierzyciel hipoteczny może dochodzić zaspokojenia, jeżeli jego wierzytelność istnieje i jest wymagalna.

Na gruncie niniejszej sprawy pozwany jest zarówno dłużnikiem osobistym, jak i rzeczowym, przy czym powód zdecydował o kształcie procesu wskazując, że dochodzi należności od pozwanego jako dłużnika rzeczowego.

Z treści księgi wieczystej nr (...) wynika jednoznacznie, iż pozwany jest właścicielem nieruchomości, która jest obciążona hipoteką zwykłą na rzecz powoda. Pozwany wpisów zawartych w tej księdze nie podważał, a więc bezspornie jest on dłużnikiem rzeczowym powoda.

W sprawie niniejszej mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o księgach wieczystych i hipotece w brzmieniu sprzed nowelizacji dokonanej ustawą z dnia 26 czerwca 2009 roku o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2009.131.1075). Hipoteka umowna zwykła na nieruchomości pozwanego została ustanowiona w roku 2008, a zgodnie z art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 czerwca 2009 roku o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece oraz niektórych innych ustaw do hipotek umownych zwykłych powstałych przed dniem wejścia w życie tej ustawy, a więc przed dniem 20 lutego 2011 roku, stosuje się przepisy ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o księgach wieczystych i hipotece, w dotychczasowym brzmieniu.

W świetle powyższego należy wskazać, iż odpowiedzialność pozwanego jest oparta na domniemaniu prawnym z art. 71 ustawy o księgach wieczystych i hipotece, tj. że z wpisem hipoteki łączy się domniemanie istnienia wierzytelności. Zgodnie bowiem z tym przepisem domniemanie istnienia prawa wynikające z wpisu hipoteki obejmuje, jeżeli chodzi o odpowiedzialność z nieruchomości, także wierzytelność zabezpieczoną hipoteką. Sam więc wpis hipoteki jest wystarczający dla uwzględnienia powództwa skierowanego przeciwko dłużnikowi rzeczowemu. Wpisanie więc w księdze wieczystej prowadzonej dla nieruchomości pozwanego hipoteki umownej zwykłej na kwotę 100.000,00 zł, zabezpieczającej spłatę należności objętych umową ugody z dnia 30 maja 2008r. (umowa ugody obejmuje należności

wynikające z tytułu umowy nr (...)kredytu na cele mieszkaniowe z dnia 11 lutego 2002r. zmienionego aneksem nr (...)z dnia 17 czerwca 2003r., objęte następnie bankowym tytułem egzekucyjnym nr (...)z dnia (...) na rzecz (...), a następnie (...)z/s we W., oznacza że powodowi przysługuje wierzytelność do wskazanej kwoty.

W tej sytuacji twierdzenia strony pozwanej, iż powód nie udowodnił swojego roszczenia tak co do zasady, jak i wysokości nie mogły zasługiwać na uwzględnienie. Uwzględniając treść art. 71 u.k.w.h. należy zauważyć, iż rozkład ciężaru dowodu kształtował się w niniejszej sprawie odmiennie - to nie na powodzie, lecz na stronie pozwanej spoczywał ciężar wykazania, że wierzytelność nie istnieje w całości lub w części.

Z wpisu hipoteki zabezpieczającej opisaną powyżej wierzytelność należy domniemywać istnienie tej wierzytelności, natomiast strona pozwana nie przedstawiła dowodów pozwalających na obalenie wskazanego domniemania.

Niezależnie od powyższego należy zauważyć, iż dochodzona przez powoda kwota 31.902,83 zł stanowiąca niespłacony kapitał udzielonego pozwanemu kredytu mieści się w kwocie należności głównej wskazanej w bankowym tytule egzekucyjnym nr (...) z 19 sierpnia 2008 roku (65.834,77 zł), jak i następnie określonej w umowie cesji wierzytelności (32.082,84 zł). Powyższe dokumenty w powiązaniu z treścią wpisów w księdze wieczystej nr (...) potwierdzają zatem istnienie wierzytelności i jej wysokość. Pozwany wprawdzie w swoich zeznaniach twierdził, iż spłacił w całości swoje zobowiązanie wynikające z hipoteki, lecz na gruncie dowodowym nie wykazał tej okoliczności zgodnie z art. 6 k.c., w szczególności nie przedłożył żadnych dowodów wpłat, czy to na rzecz poprzednika prawnego powoda, czy też powoda.

Odnosząc się do podniesionego przez pozwanego zarzut przedawnienia roszczenia w zakresie dochodzonych przez powoda odsetek należy zwrócić uwagę, iż W. G. miał prawo bronić się tego rodzaju zarzutem, o czym przesądza art. 77 u.k.w.h. (w brzmieniu sprzed powyżej wskazanej nowelizacji), określający, iż przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką nie narusza uprawnienia wierzyciela hipotecznego do uzyskania zaspokojenia z nieruchomości obciążonej, przy czym przepisu tego nie stosuje się do roszczenia o odsetki.

Zgodnie z art. 69 u.k.w.h., hipoteka zabezpiecza mieszczące się w sumie hipoteki roszczenia o odsetki. W drodze wykładni przyjmuje się, że chodzi tu o roszczenie z tytułu mogących powstać w przyszłości odsetek za zwłokę. Jak wskazuje się w orzecznictwie, zabezpieczenie hipoteczne obejmuje tylko odsetki zwłoki (art. 69 ustawy o księgach wieczystych i hipotece) i nie dotyczy odsetek kapitałowych. Te ostatnie są w istocie wierzytelnością (dochodem wierzyciela) i muszą być wyraźnie wymienione we wpisie, gdyż zwiększają sumę wyznaczającą granice odpowiedzialności dłużnika hipotecznego (art. 68 ustawy o księgach wieczystych i hipotece) [vide: wyrok SN z 23.11.1998r., sygn. I CKN 864/98, Legalis nr 43791].

Reasumując, roszczenie powoda - jako wierzyciela hipotecznego dochodzącego od pozwanego - jako dłużnika rzeczowego przedawnionej wierzytelności zabezpieczonej hipoteką ogranicza się do kapitału udzielonego kredytu oraz tych odsetek ustawowych, które należą się wyłącznie z tytułu opóźnienia w spłacie wierzytelności hipotecznej. Wyłączone jest natomiast dochodzenie tak odsetek umownych wynikających z umowy kredytowej, jak i odsetek za opóźnienie w spłacie kredytu, jako wierzytelności osobistej.

Odsetki jako świadczenie okresowe przedawniają się zgodnie z art. 118 k.c. z upływem trzech lat.

Powództwo przeciwko pozwanemu o zapłatę zabezpieczonej hipoteką kwoty 31.902,83 zł tytułem należności głównej oraz odsetek w kwocie 97,17 zł zostało wytoczone 3 marca 2016 r., dlatego przy przyjęciu, iż roszczenie odsetkowe za okres poprzedzający trzy lata od wniesienia pozwu uległo przedawnieniu, w pozostałym zakresie mogło być ono dochodzone. Powodowi przysługiwały więc odsetki ustawowe za opóźnienie naliczane od należności głównej wynoszącej 31.902,83 zł, za okres od 4 marca 2014 roku do 3 marca 2017 roku, w łącznej kwocie 8.574.43 zł, w tym:

- za okres od 4 marca 2014r. do 22 grudnia 2014r. (294 dni), wg stopy procentowej wynoszącej 13% = 3340.62zł,
- za okres od 23 grudnia 2014 roku do 31 grudnia 2015r. (374 dni), wg stopy procentowej wynoszącej 8% = (...).16 zł,

- w okresie od 1 stycznia 2016r. do 3 marca 2017r. (428 dni) wg stopy procentowej wynoszącej 7% = (...).65 zł.

Skoro powód w niniejszym procesie domagał się od pozwanego zapłaty jedynie kwoty 97,17 zł z tytułu odsetek ustawowych, jego roszczenie w tym zakresie było w pełni uzasadnione.

Z uwagi na powyższe w pkt I wyroku Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 32.000,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie naliczanymi od tej kwoty za okres od 3 marca 2016 roku do dnia zapłaty z ograniczeniem odpowiedzialności pozwanego do nieruchomości gruntowej położonej w S., dla której Sąd Rejonowy w (...) prowadzi księgę wieczystą nr (...), gdzie na rzecz powoda ustanowiono hipotekę umowną zwykłą w kwocie 100.000,00 zł. O odsetkach ustawowych za opóźnienie Sąd orzekł na podstawie art. 481 k.c.

Sąd nie znalazł podstaw do rozłożenia zasądzonego świadczenia na raty. Zgodnie z art. 320 k.p.c., w szczególnie uzasadnionych wypadkach Sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie. Przepis ten daje możliwość orzekania o sposobie spełnienia świadczenia w sposób bardziej dogodny dla zobowiązanego, aniżeli wynikałoby to z regulacji prawa materialnego. Uprawnienie do rozłożenia zasądzonego świadczenia na raty przysługuje Sądowi w szczególnie uzasadnionych wypadkach, a więc wówczas, gdy ze względu na stan majątkowy, rodzinny czy zdrowotny spełnienie zasądzonego świadczenia byłoby dla pozwanego niemożliwe do wykonania lub bardzo utrudnione i narząłoby go na niepowetowane szkody. Jednocześnie wymaga podkreślenia, iż rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty może mieć miejsce tylko w sytuacji, gdy jego spełnienie w tej formie będzie przez pozwanego obiektywnie możliwe. Rolą wskazanego rozwiązania jest wydłużenie terminu zapłaty świadczenia przez dłużnika, a tym samym, uchronienie go od postępowania egzekucyjnego oraz naliczania kolejnych odsetek, lecz nie może ono zarazem naruszać praw wierzyciela i doprowadzać do jego pokrzywdzenia, co nastąpiłoby, gdyby sytuacja finansowa dłużnika nie dawała realnych szans na terminową spłatę świadczenia w ratach. Taki właśnie przypadek, zdaniem Sądu, ma miejsce na gruncie niniejszej sprawy. W. G. prowadzi gospodarstwo domowe wraz z żoną. Pozwany, co wynika ze złożonego formularza zawierającego oświadczenie o stanie rodzinnym, majątku i dochodach, pracuje, lecz uzyskuje jedynie niewysokie wynagrodzenie w wysokości 1.400 zł, które stanowi jego jedyne źródło dochodu. Pozwanego obciążają wydatki miesięczne, takie jak: spłata komornicza – 300 zł, zakup paliwa – 300 zł, zakup opału – 580 zł, gazu – 50 zł, a także wydatkuje kwartalnie kwotę 200 zł za zużycie energii elektrycznej oraz 1160 zł rocznie w związku z ubezpieczeniem domu i pojazdu. W świetle przytoczonych okoliczności, w ocenie Sądu brak jest obiektywnych podstaw do przyjęcia, że pozwany uregulowałaby wobec powoda zasądzone świadczenie w przypadku jego rozłożenia na raty nawet na okres kilku lat.

O kosztach procesu orzeczono w oparciu o art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 99 k.p.c. oraz art. 108 § 1 k.p.c., kierując się zasadami odpowiedzialności finansowej strony przegrywającej za wynik postępowania oraz rozstrzygnięcia o kosztach w orzeczeniu kończącym sprawę w danej instancji. Z uwagi na okoliczność, iż pozwany przegrał w całości spór sądowy, winien zwrócić powodowi koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu), w konsekwencji czego Sąd w punkcie II sentencji z tego tytułu koszty procesu w wysokości 5.817,00 zł. Na kwotę tę złożyły się: opłata od pozwu – 1.000 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa - 17.00 zł oraz koszty zastępstwa procesowego – 4.800 zł.

Jednocześnie należy wskazać, iż Sąd nie znalazł podstaw do zastosowania wobec pozwanego uregulowania z art. 102 k.p.c., zgodnie z którym istnieje możliwość zasądzenia od strony przegrywającej tylko części kosztów albo nie obciążania jej w ogóle kosztami, gdy zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony. Wskazany przepis stanowi wyjątek od zasady odpowiedzialności za wynik sprawy i jest rozwiązaniem szczególnym. Ustawodawca w treści tego przepisu nie określił kryteriów, którymi Sąd winien się kierować dokonując oceny czy zachodzi „wypadek szczególnie uzasadniony”. W orzecznictwie sądowym i doktrynie ugruntowane jest jednak stanowisko, że do kręgu „wypadków szczególnie uzasadnionych” należą zarówno okoliczności związane z samym przebiegiem procesu, jak i leżące na zewnątrz (vide: post. SN z 14.01.1974r., sygn. II CZ 223/73, Legalis nr 17661). Jako przykłady okoliczności związanych z samym przebiegiem procesu wskazuje się sytuacje wynikające z charakteru żądania poddanego rozstrzygnięciu, jego znaczenia dla strony, subiektywne przekonanie strony o zasadności roszczeń, przedawnienie, prekluzja. Natomiast przyczyny leżące na zewnątrz są determinowane przez sytuację majątkową i życiową strony, z tym zastrzeżeniem, że

niewystarczające jest powoływanie się jedynie na trudną sytuację finansową, nawet jeśli była podstawą zwolnienia od kosztów sądowych

i ustanowienia pełnomocnika z urzędu. Sama sytuacja ekonomiczna strony przegrywającej, nawet tak niekorzystna, że strona bez uszczerbku dla utrzymania własnego i członków rodziny nie byłaby w stanie ponieść kosztów, nie stanowi dostatecznej podstawy zwolnienia - na podstawie art. 102 k.p.c. (vide: post. SN z 18.04.2013 r., sygn. III CZ 75/12, Legalis nr 736797). Zastosowanie art. 102 k.p.c. powinno być przy tym oceniane w całokształcie okoliczności danej sprawy, które uzasadniałyby odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu. Sąd miał na uwadze treść zeznań świadka A. G. oraz pozwanego, z których wynikało, iż W. G. przeżył wypadek drogowy ok. 10 lat przed rozprawą, w związku z czym poniósł szereg wydatków w celu ratowania życia, co uniemożliwiło mu terminową spłatę kredytu. Jednak, jak wynika z materiału dowodowego powód po powrocie do zdrowia jedynie do 2013 roku wykazywał zainteresowanie wywiązywaniem się zobowiązania kredytowego, a następnie nie dokonał żadnej, nawet drobnej wpłaty na rzecz powoda, czego już nie można tłumaczyć jego złą kondycją finansową, skoro pracuje i osiąga dochody.

Ponieważ pozwany w toku procesu był reprezentowany przez pełnomocnika z urzędu w osobie adwokata M. G., która złożyła wniosek o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, dlatego w pkt III wyroku Sąd zasądził od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Wąbrzeźnie na rzecz wskazanego adwokata kwotę 5.904,00 zł tytułem należnego wynagrodzenia. Wysokość wynagrodzenia adwokata wynikała z § 8 pkt 5 obowiązującego w dacie wniesienia pozwu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U.2015.1801) wynoszącego 4.800 zł, powiększonego o należny podatek VAT (1.104 zł) - stosownie do § 4 ust 3 wskazanego rozporządzenia - łącznie 5.904 zł.

Sędzia

H. W.

ZARZĄDZENIE

1. (...);
2. (...)
3. (...)

W., 31.10.2017r.

SSR Hanna Woźniak